

TÜRKİYE'DE EDEBİYAT TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ BİBLİYOGRAFYASI

Araştırma Makalesi / Research Article

Öztürk Demirbaş, Ç. (2021). Türkiye'de Edebiyat
Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi Bibliyografyası.
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi,
11(2), 592-620.

Geliş Tarihi: 10.03.2021
Kabul Tarihi: 24.05.2021
E-ISSN: 2149-3871

Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Öğretmenliği Bölümü
cozturk@ahievran.edu.tr
ORCID No: 0000-0001-8719-4167

Ayşenur Yıldırım
y.aysenur@hotmail.com
ORCID No: 0000-0003-4803-0789

ÖZ

Edebiyat ve sosyal bilgiler ilişkisi, sosyal bilgiler öğretiminde uzun yıllardır kullanılan ve literatürde geçmiş yıllardan beri konu edilmiştir. Edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi üzerine çalışmalar yapılmış ve hala da yapılmaya devam etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de sosyal bilgiler dersi ile edebi ürün ilişkisini konu edinmiş Türkçe çalışmaların analizini yaparak bir bibliyografyasını oluşturmaktır. Çalışma, nitel bir araştırma olup belgesel tarama modelinde desenlenmiştir. Sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan yüksek lisans tezi, doktora tezi, makale, kitap/kitap bölümü ve USBES (Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu) bildiri çalışmaları araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır. Veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş olup toplamda 221 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan çalışmalar yayım türü, yayım yılı, çalışmalarda kullanılan edebi tür ve araştırma konusu, araştırma yöntem-model/deseni, örneklem türü, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi olmak üzere 7 temada incelenmiş ve çalışmaların yıllara göre alfabetik sıralaması yapılmıştır. İçerik analizi yöntemi kullanılarak yapılan analiz sonucuna göre çalışmalar 2000-2020 yılları arasında yapılmış olup 82 makale, 74 yüksek lisans tezi, 28 bildiri, 25 kitap/kitap bölümü, 12 doktora tezine ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında bu konuya en az doktora tezlerinde yer verildiği tespit edilmiştir. Çalışmaların en çok 2017 yılında yapıldığı, çalışmalarda en fazla hikaye/öykü edebi türünün kullanıldığı, en fazla öğrencilerle çalışmalar yapıldığı, daha çok nitel araştırma yaklaşımının tercih edildiği ve buna bağlı olarak verileri toplamada ve verilerin analizinde nitel yöntemlerin daha fazla kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretimi, Edebiyat, Edebi ürün, Bibliyografya.

BIBLIOGRAPHY OF THE LITERATURE-BASED SOCIAL STUDIES TEACHING IN TURKEY

ABSTRACT

The relationship between literature and social sciences, which has been used in social studies teaching for many years and has been and continues to be done on literature-based social studies teaching as a subject in the literature for years. The aim of this study is to create a bibliography by analyzing Turkish studies that are about the relationship between social studies course and literary product in Turkey. The study is a qualitative research and has been designed in a documentary scanning model. Master's thesis, doctoral dissertation, article, book / book chapter and USBES (International Social Studies Education Symposium) paper on the relationship between social studies and literature constitute the data source of the research. The data were obtained through document analysis and a total of 221 studies were reached. The studies reached within the scope of the research were examined in 7 themes: publication type, publication year, literary genre and research subject used in the studies, research method-model / pattern, sample type, data collection tools, data analysis method, and the studies were ranked alphabetically by years. According to the results of the analysis using the content analysis method, the studies were conducted between 2000 and 2020, and 82 articles,

74 master's theses, 28 papers, 25 books / book chapters, and 12 doctoral dissertations were reached. Within the scope of the research, it was determined that this subject is included in doctoral dissertations at least. It was concluded that the most studies were conducted in 2017, that the most stories were used in the studies, the most studies were conducted with students, more qualitative research approach was preferred, and accordingly, qualitative methods were used more in collecting data and analyzing the data.

Key Words: Social studies teaching, Literature, Literary product, Bibliography.

1. GİRİŞ

Sosyal bilgiler; insanın fiziki ve sosyal çevresiyle ilişkisini disiplinler arası bir yaklaşımla sosyal ve insanla ilgili diğer farklı bilimlerden zaman boyutu çerçevesinde yararlanarak ele alan, demokratik ilke ve değerleri benimseyen, sorgulayan vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir derstir (Şimşek, 2006). Sosyal bilgiler dersi kazanımları ile bireye bilgi, beceri, değer ve tutumlar kazandırılarak, eğitimin her yönüyle hedeflerinin gerçekleşmesi amaçlanmaktadır (Beldağ ve Aktaş, 2016). Bu hedeflerin gerçekleşmesinde sosyal bilgiler; tarih, coğrafya, hukuk, sosyoloji, ekonomi gibi birçok farklı disiplinlerden yararlanır ve bu disiplinlerden birisi de edebiyattır (Değirmenci Toraman, 2018).

Edebiyat; “olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın” olarak tanımlanır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020). Eğitim ve öğretim bakımından edebiyat; insana çeşitli duyma, düşünme ve hareket etme örnekleri sunarak insan doğasını tanımda etkilidir (Öztürk, Coşkun Keskin ve Otluoğlu, 2012: 34). Ana temaları insan olan edebiyat ile eğitim birbirini tamamlayarak sıkı bir ilişki içerisinde ve her ikisi de insanoğlunun yeryüzündeki serüvenlerini, doğal ve sosyal çevresi ile ilişkilerini, sağlıklı bir yaşama duyulan özlemi inceler (Açık, 2014). Edebiyatın eğitimde kullanılarak çeşitli disiplinler ile verilmesi, çocuğun eğitim öğretim hayatında her alanda gelişimine katkı sağlayarak dersin amacının ve kazandırılması gereken beceri, değer ve tutumların da gerçekleşmesini destekler (Çelik, 2016).

Sosyal bilgilerin yapısı düşünüldüğünde konularda okuma, yazma, konuşma beceri ve etkinliklerinin yoğun olduğu görülmektedir ve bu etkinliklerin çocuğa kazandırılmasında ders kitapları tek başına yetersiz kalarak eksikliklere neden olmaktadır. Bu noktada dil becerilerinin gelişmesinde uygun bir zemin olan sosyal bilgiler ile edebiyat arasında iyi bir ilişki kurulması gerekmektedir (Ünlü, 2016). Tekgöz (2005), “sosyal bilgiler açısından edebiyat, bilgiyi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıkları dikkate alarak çevreyle etkileşimine olanak sağlayan bir yapıdır.” şeklinde edebiyatın sosyal bilgiler açısından önemine vurgu yapmıştır. Sills-Briegel ve Camp (2000), “sosyal bilgiler dersinde önemli sosyal problemleri ve konuları tanımlamada edebiyatın kullanılmasının, öğrencilerin problemi açıklamalarına ve çözümler üretmelerine yardımcı olacağını belirtirler.” (aktaran Kan, 2006).

Sosyal bilgiler ve edebiyat arasındaki ilişki, konu olarak güncel olmasına rağmen 19. Yüzyılda Johann Friedrich Herbart çocuklarda olumlu sosyal davranışların gelişmesi için öğretmenlerin tarih derslerinde edebiyatı kullanmaları gerektiğini belirtmesi bu ilişkinin literatürde uzun yıllardır olduğunun göstergesidir (McGowan ve Guzzetti, 1991). ABD Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi'ne göre (NCSS, 1993); “sosyal bilgiler, vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla bir araya getirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır.” (aktaran Beldağ ve Aktaş, 2016) şeklinde komisyonun sosyal bilgileri tanımlaması da edebiyat ve sosyal bilgiler ilişkisinin geçmişten beri var olduğunun ve edebiyatın sosyal bilgiler öğretiminde önemli bir yere sahip olduğunun göstergesidir.

Edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi; hikaye, hatıra, biyografi, roman, şiir gibi edebi ürünleri kullanarak sosyal bilgilerin amaçları doğrultusunda öğretim programı gereklilikleri ile öğrenme-öğretme süreci uygulamalarının etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir (Demir ve Akengin, 2014). Sosyal bilgiler; toplumsal olaylar, kültür aktarımı ve değer öğretimi ile etkili ve sorumlu vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayarak insan ve insanın yaptıklarını konu edindiği için sözlü ve yazılı edebi ürünlerle ilişkilendirilmesi kaçınılmazdır (Kaymakçı, 2013; Ünlü, 2016).

19. yüzyılda özellikle tarih derslerinde askeri ve siyasi açıdan iyi karakterli kişilerin öyküleri öğrencilere örnek olması açısından okutulmuş, ulus-devlet anlayışının gelişmesi ile yeni oluşturulmak istenen vatandaş tipine uygun kitaplar okullarda yer almaya başlamış, böylece Batı'da

okullarda oluşturulmak istenen iyi insan tipi ile kültür aktarımı edebi ürünlerle desteklenmeye başlamış ve ülkemizde de ilk olarak öğrencilere savaşçı Müslüman karakterlerin öyküleri okutulmaya başlanarak Cumhuriyet'in ilanı ile yerini bu durum örnek Cumhuriyet çocuklarının öykülerine bırakmıştır (Kolcu, 2016). Önemli olay ile hayat hikayelerinin sosyal, kültürel, tarihi ve iktisadi olguları ile sosyal bilgiler içerisinde yer alması öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini geliştirmede edebi ürünlerden yararlanması, edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretiminin ülkelerin iyi vatandaş yetiştirme ve kimlik oluşturmada önemli olduğu görülmektedir (Dolmaz, 2018; Tekgöz, 2005). Edebi ürünlerle destekli sosyal bilgiler öğretiminde, öğrenciler öğretmen merkezli ders kitaplarıyla işlenen derslerden daha fazla ilgi ile öğrenmekte ve bu da bireysel öğrenmeleri gerçekleştirerek bireyde karar verme yetisinin gelişmesini sağlamaktadır (Özer, 2016).

Geçmişten günümüze sosyal bilgiler, edebiyat ve edebi ürün ilişkisini konu olarak araştıran birçok araştırmacı, sosyal bilgiler dersinde sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinin kullanılmasının, sosyal bilgiler eğitimi açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Buna bağlı olarak çoğu sosyal bilgiler eğitimcisi alanın öğretiminde edebi ürünlerden yararlanılmasının öğrencilere birçok alanda katkı sağlayacağı konusunda aynı görüşe sahiptir (Akkuş, 2006). İlgili araştırmalar incelendiğinde edebi ürünlerin sosyal bilgiler dersinde bir araç olarak kullanılması sosyal bilgiler öğretiminde, öğrencilerde kavram öğretimi, empatik düşünme, kalıcı öğrenme, farklı beceri ve değer öğretimine katkıda bulunurken; keyifli bir öğretme/öğrenme ortamı oluşturarak öğrencilerin akademik başarılarını, motivasyon ve özgüvenlerini, sosyal bilgilere karşı ilgi ve tutumlarını artırarak etkili vatandaş olabilmeleri için model oluşturur (Çelik, 2011; Çelik, 2016; Çelik ve Çetin, 2019; Çencen, 2016; Erdem, 2010; Gevenç, 2014; Gülüm ve Ulusoy, 2008; Harmanş, 2017; İlhan, 2016; Kapan, 2019; Koçak, 2004; Kurt, 2019; Mertol, 2009; Oruç ve Erdem, 2010; Öztürk ve Otluoğlu, 2002; Sidekli ve Coşkun, 2014; Sömen, 2021; Şentürk, 2020; Yiğittir ve Er, 2013) sonuçlarına ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

Ülkemizde sosyal bilgiler dersinde edebi ürünlerin kullanımı çok eski olmamakla beraber 2005 yılı öğretim programına yapılandırmacı yaklaşım ile girmiş ve kullanımındaki önem artmıştır (Şimşek, 2015). Bu yaklaşım çerçevesinde sosyal bilgiler dersi ezberci ve tek düze anlatımdan kurtarılıp öğretim materyalleri derse dahil edilerek daha eğlenceli ve öğrencinin aktif olduğu bir ders oluşturmak istenmiş, bu amaç doğrultusunda edebi ürünler yaygın olarak ders kitaplarında da kullanılmaya başlamıştır. 2018 yılında değişime ve gelişime uğrayan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı uygulamasında da sosyal bilgiler dersinin edebi ürünlerle desteklenmesi gerektiğine ve derslerde; efsane, destan, masal, atasözü, halk hikâyesi, türkü ve şiir gibi türlerden yararlanılarak öğrencilere konuları sevdirecek roman, tarihî roman, hikâye, hatıra, gezi yazısı ve fıkra gibi edebî ürünleri okumaya teşvik edilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018: 10).

1.1. Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı; Türkiye'de sosyal bilgiler dersi, edebiyat ve edebi ürün ilişkisini konu edinmiş Türkçe çalışmaların analizini yaparak bir bibliyografyasını oluşturmaktır. Alanyazın incelendiğinde sosyal bilgiler eğitimi alanında çeşitli bibliyografya çalışmalarına rastlanmış olup Oruç ve Ulusoy'un (2008) sosyal bilgiler öğretimi alanında yapılmış olan tez çalışmalarını listeledikleri, Oruç'un (2015) sosyal bilgiler eğitimi üzerine seçilmiş kitap ve makale çalışmalarının bibliyografyasını hazırladığı, Ünlü'nün (2015) 1997'den günümüze sosyal bilgiler alanındaki kitap, makale ve bildiriler bibliyografyası başlıklı bir tez çalışması hazırladığı, Öner ve Öner'in (2016) sosyal bilgiler eğitiminde coğrafya konuları üzerine yapılmış olan lisansüstü tezlerinin analizini yaparak bibliyografyasını oluşturdukları, Tarhan ve Kılıç'ın (2017) sosyal bilgiler eğitiminde girişimcilik becerisinin kazandırılmasına yönelik kaynaklar bibliyografyasını oluşturdukları ve Yapıcı'nın (2015) sosyal bilgiler öğretimi üzerine bir bibliyografya denemesi oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber Kaya ve Akkuş (2019) Türkiye'de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı içinde Sosyal Bilgiler ve Edebiyat adlı bölümde sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan çalışmaların araştırma konularına göre bibliyografyasını hazırlamışlardır. Ancak sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan çalışmaların çeşitli değişkenler açısından (yayın türü, yayım yılı vb.) analiz edildiği ve yayım türüne göre alfabetik bibliyografyasının oluşturulduğu bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmada genel amaca bağlı olarak Türkiye’de edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi adı altında Türkçe yapılmış tez, makale, kitap/kitap bölümü ve USBES bildiri çalışmalarında derinlemesine incelemeler yapabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Türkiye’de edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi üzerine yapılmış çalışmaların;

- Yayım türüne göre dağılımı nasıldır?
- Yayım yılına göre dağılımı nasıldır?
- Kullanılan edebi ürüne ve araştırma konularına göre dağılımı nasıldır?
- Araştırma yöntemi-model/desenine göre dağılımı nasıldır?
- Örneklem türüne göre dağılımı nasıldır?
- Veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
- Veri analiz yöntemine göre dağılımı nasıldır?

Buna bağlı olarak ilgili konuda yapılan çalışmaların yayım türüne göre yıl bazında alfabetik bibliyografyası oluşturulması hedeflenmiştir. Literatür incelendiğinde geçmişten günümüze Türkiye’de sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan birçok çalışma yapılmış ve yapılmaya da devam edilmektedir. Bu çalışmada edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimini (ETSBÖ) konu alan çalışmalar tespit edilmiş ve içerik alanlarına göre sınıflandırılmıştır. Çalışmada, yayım türü, araştırmalarda kullanılan edebi ürün, yöntem-model/desen, örneklem türü, veri toplama ve veri analiz yöntemine göre dağılımının ortaya koyulması sonucunda hangi alanlarda boşluk olduğu analiz edilmiş ve bu alanda çalışmak isteyen sosyal bilgiler eğitimcilerine yol gösterici niteliği taşıması bakımından önemli olduğu öngörülmektedir. Aynı zamanda birbirine benzer çalışmaların ortaya koyulmasını engellemek, yeni ve alternatif konu ve yöntemlerin geliştirmesine katkıda bulunarak araştırmacılara kolay erişim sağlanabilmesi ile kaynak oluşturması açasından bu çalışmanın önemli olduğu düşünölmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Yapısı gereği nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada varolan bir durum betimlendiği için belgesel tarama modeli kullanılmıştır. Belgesel tarama mevcut olan belge, doküman ve kayıtların sistemli biçimde incelenerek verilerin derlenmesidir. Dokümanlar kapsamında belgesel tarama belirlenen amaca yönelik kaynakları bulma, okuma, not tutma ve değerlendirme aşamalarını içerir (Karasar, 1991). Bu araştırmada da Türkiye’de ETSBÖ konusunda hazırlanan tez (yüksek lisans ve doktora), makale, kitap/kitap bölümü ve USBES bildiri çalışmalarının genel durumu ayrıntılı olarak ele alındığı ve bibliyografyası oluşturulduğundan belgesel tarama modeli tercih edilmiştir.

2.2. Araştırmanın Veri Kaynağı ve Verilerin Toplaması

Araştırmanın veri kaynağı Türkiye’de ETSBÖ konusunda Türkçe yayımlanan tez (yüksek lisans ve doktora), makale, kitap/kitap bölümü ve USBES bildiri çalışmalarından oluşmaktadır. Araştırmaya ilişkin veriler araştırmacılar tarafından 2019-2020 eğitim-öğretim yılı içinde 20 Şubat-22 Mayıs 2020 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Doküman incelemesi; araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan, dokümana ulaşmayı, dokümanı anlamayı, veriyi analiz etmeyi, veriyi kullanmayı gerekli kılan bir süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmada doküman inceleme süreci dikkate alındığında veriler toplanırken öncelikle YÖK Tez, Google Akademik, Dergipark gibi veri tabanları taranarak bu konuyla ilgili Türkçe yayımlanmış yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, makaleler, kitap/kitap bölümlerine ulaşılmıştır. USBES bildiri çalışmaları için 2012 yılından itibaren sempozyumun gerçekteştirildiği üniversite resmi siteleri ve www.sbeb.parantezteknoloji.com adresinden bildiri özet kitaplarına ulaşılarak araştırma konusu çerçevesinde taramalar yapılmış ve elde edilen çalışmalar araştırma konularına göre ayrılarak kaydedilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen çalışmaları düzenli şekilde analiz edebilmek için Çeri’nin (2006), Öner ve Öner’in (2017), Varışoğlu, Şahin ve Göktaş’ın (2013), araştırmalarından

yararlanılarak bir kontrol çizelgesi geliştirilmiştir. Çizelgede yayım türü, yayım yılı, çalışmalarda kullanılan edebi ürün ve araştırma konusu, araştırma yöntemi, araştırma model/deseni, örneklem türü, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemi olmak üzere toplam 8 başlığa yer verilmiş olup elde edilen 221 çalışma bu çizelge ile incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen veriler kodlanıp, kategorize edilmek üzere içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi; belirlenen ve birbirine benzeyen kavram ve temaların kategorize edilerek okuyucunun anlayacağı şekilde sunulması işlemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada, araştırma konusu çerçevesinde elde edilen çalışmalar incelenerek birbirine benzerlik gösteren kavramlar kodlanmış, kategorize edilmiş ve temalar oluşturulmuştur. Kodlamalar yapılırken araştırma soruları çerçevesinde çalışmaların özelliklerinin (yöntem, araştırma konusu vb.) doğrudan tespiti esas alındığından açık içerik kodlama türü kullanılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirci, 2016). Elde edilen verilerin frekans ve yüzde dağılımları hesaplanarak veriler okuyucunun anlayacağı şekilde tablo haline getirilmiştir. Çalışmanın asıl amacını oluşturan Türkiye’de ETSBÖ çalışmalarının bibliyografyası oluşturulurken çalışmalar yayım türüne (tez, makale, kitap/kitap bölümü, USBES bildirileri) göre ayrılmış ve yıl bazında alfabetik olarak sıralaması yapılmıştır.

2.4. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenilirliği

Bu araştırmanın geçerlilik aşamasında uzun süreli etkileşim, uzman incelemesi ve ayrıntılı betimleme (Yıldırım ve Şimşek, 2018) yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin toplanması ve analiz edilmesi 5 ay sürmüştür. Çalışmalara ait bilgiler defalarca okunmuş, kodlamalar yapılarak kategorilere ayrılmış ve bu işlem birkaç kez tekrarlanarak kategoriler üzerinde düzenlemeler yapılmıştır. Elde edilen ham veriler kodlamalar sonucunda oluşturulan kategori ve temalara göre düzenlenmiş, okuyucunun anlayacağı şekilde araştırmacı yorumu katılmadan doğrudan ve ayrıntılı bir şekilde betimlenmiştir. Araştırma süreci boyunca toplanan verilerden, verilerin kategorilere ayrılarak analizinin yapılmasına, bulguların oluşturulup araştırma raporunun yazılmasına kadar her aşamada uzman incelemesi dikkate alınmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamada veriler araştırmacılar tarafından yaklaşık bir ay sonra tekrar analiz edilmiş ve kodlamaların büyük oranda tutarlılık gösterdiği saptanmıştır. Çalışmanın iç güvenilirliğini sağlamada LeCompte ve Goetz’in (1982) elde edilen verilerin okuyucuya doğrudan, yorum yapılmadan aktarılması ve yorumlamanın daha sonraya bırakılması stratejisi esas alınmıştır (aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde incelenen çalışmaların yayım türü, yayım yılı, çalışmalarda kullanılan edebi tür ve araştırma konusu, araştırma yöntemi-model/deseni, örneklem türü, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi dağılımları ve ETSBÖ çalışmaları bibliyografyası yer almaktadır.

3.1. Çalışmaların Yayım Türüne Göre Dağılımı

Tablo 1: ETSBÖ Çalışmalarının Yayım Türüne Göre Dağılımı

Yayım Türü		f	%	Toplam	
				f	%
Kitap/Kitap Bölümü	Kitap	5	20	25	11
	Kitap Bölümü	20	80		
Makale	Özgün	52	63	82	37
	Tez Kaynaklı	14	17		
	Bildiri Kaynaklı	16	20		
Tez	Yüksek Lisans	74	86	86	39
	Doktora	12	14		

USBES Bildiri Çalışmaları	Özgün	25	89	28	13
	Tez Kaynaklı	3	11		
Toplam			221	100	

Tablo 1’de araştırma kapsamında çalışmaların yayım türüne göre dağılımları verilmiş olup toplamda 221 çalışmaya ulaşılmıştır. Tablo incelendiğinde çalışmaların; kitap/kitap bölümü (f=25), makale (f= 82), tez (f=86) ve USBES bildiriler (f=28) olmak üzere dört başlık altında ele alınmıştır. Makale kategorisi kendi içinde özgün (herhangi başka bir yayım türünden üretilmeyen, bağımsız), tez kaynaklı (yüksek lisans veya doktora tezinden üretilmiş olan) ve bildiri kaynaklı (bildirilerden üretilmiş olan) çalışmalar olarak kategorilere ayrıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmalar en yüksek oranda tezlerden (%39), tezlerin arasından da en fazla yüksek lisans tezlerinden (%86) oluşmaktadır. Çalışmaların %37’sinin makalelerden oluştuğu ve makalelerin de %63’ünün özgün, %20’sinin bildiri kaynaklı, %17’sinin tez kaynaklı makaleler olduğu anlaşılmaktadır.

3.2. Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 2: ETSBÖ Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Yayım Yılı	f	%	Yayım Yılı	f	%
2000	1	1	2011	6	3
2001	1	1	2012	6	3
2002	4	2	2013	17	7
2003	1	1	2014	16	6
2004	4	2	2015	14	6
2005	3	1	2016	24	11
2006	4	2	2017	36	16
2007	2	1	2018	20	9
2008	4	2	2019	24	11
2009	9	4	2020	17	7
2010	8	4			
Toplam			221	100	

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkiye’de ETSBÖ çalışmaları 2000-2020 yılları arasında yapılmış 221 çalışmaya erişilmiştir. Yapılan çalışmalar yıllara göre değerlendirildiğinde en fazla çalışmanın 2017 (%16), 2016 (%11), 2019 (%11) ve 2018 (%9) yıllarında; en az çalışmanın ise 2000 (%1), 2001 (%1), 2003 (%1), 2005 (%1) ve 2007 (%1) yıllarında yapıldığı görülmektedir.

3.3. Çalışmalarda Kullanılan Edebi Ürüne ve Araştırma Konusuna Göre Dağılım

Tablo 3: ETSBÖ Çalışmalarında Kullanılan Edebi Türe ve Araştırma Konusuna Göre Dağılımı

Yayım Türü	f	%	Yayım Türü	f	%
Hikaye/Öykü	39	17	Efsane	4	2
Genel Olarak Edebi Ürün Kullanımını Ele Alan Çalışmalar	32	14	Siyasetname	3	1
Karikatür	23	10	Destan	3	1
Çizgi Roman	19	8	Hacivat Karagöz	2	1
Biyografi	18	8	Fıkra	2	1
Gezi Yazısı/	10	5	Mizah	2	1

Seyahatname					
Tarihi Roman	10	5	Hatıra /Anı	2	1
Şiir	8	4	Mektup	1	1
Müzik (Ezgi, Türkü, Şarkı, Müzik)	8	4	Tiyatro	1	1
Atasözü ve Deyimler	7	3	Sahne Sanatları	1	1
Masal	5	2	Bilmece	0	0
Çocuk Edebiyatı	5	2	Diğer	12	5
Mesnevi	4	2	Toplam	221	100

Tablo 3 incelendiğinde Türkiye’de ETSBÖ çalışmalarında toplamda 22 edebi ürün çeşidinin kullanıldığı ve bilmecenin yapılan çalışmalarda tercih edilmediği görülmektedir. Çalışmalar en yüksek oranda hikaye/öykü (%17), karikatür (%10), çizgi roman (%8) ve biyografiden (%8) oluşmaktadır. Çalışmaların en düşük oranda siyasetname (%1), destan (%1), Hacivat Karagöz (%1), fıkra (%1), mizah (%1), hatıra/anı (%1), mektup (%1), tiyatro (%1) ve sahne sanatlarından (%1) oluşması dikkat çekicidir. Tabloda araştırmaların konusu çerçevesinde sosyal bilgilerde genel olarak edebi ürün kullanımını ele alan çalışmalar (%14) ve diğerlerinden daha az araştırma konusu olarak seçilmiş olup diğer kategorisinde (Atabetül Hakayık, 100 Temel Eser vb.) bir arada verilmiş çalışmalar (%5) da Türkiye’de ETSBÖ çalışmalarının önemli oranını oluşturmaktadır.

3.4. Çalışmaların Araştırma Yöntemi ve Model/Desene Göre Dağılımı

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular oluşturulurken kitap/kitap bölümü çalışmaları ile 2015 yılı USBES bildiri çalışmaları yazara ya da yayına ulaşılamaması sonucu incelemeye tabii tutulmamış ve toplamda 29 çalışma devre dışı bırakılarak 192 çalışma analiz edilmiştir.

Tablo 4: ETSBÖ Çalışmalarında Kullanılan Araştırma Yöntemi ve Model/Desene Göre Dağılımı¹

Yöntem	Model/Desen	f	%	Toplam	
				f	%
NİTEL	Doküman Analizi	28	27	101	53
	Tarama	16	16		
	Durum Çalışması	16	16		
	Betimsel Tarama	9	9		
	Oldu Bilim (Fenomenoloji)	8	8		
	Eylem Arş.	6	6		
	Sanat Temelli Arş.	2	2		
	İçerik Analizi	1	1		
	DeneySEL	1	1		
	Belirtilmeyen	14	14		
NİCEL	DeneySEL	39	67	58	30
	Yarı DeneySEL	12	21		
	Tarama	6	10		
	Betimsel Tarama	1	2		
KARMA	Açıklayıcı Ardışık	4	19	21	11
	Eş Zamanlı	3	14		
	DeneySEL	3	14		
	Gömülü Desen	2	10		
	İki Aşamalı	1	5		
	Diğer	7	33		
	Belirtilmeyen	1	5		
Belirtilmeyen				12	6
Toplam				192	100

¹ Çalışmalardaki ifadeler esas alınmıştır.

Türkiye’de ETSBÖ çalışmalarının yöntem ve model/desen dağılımı incelendiğinde nitel araştırmaların (%53), nitel araştırmalar içerisinde de doküman analizi model/deseninin (%27) en fazla tercih edildiği görülmektedir. Nitel çalışmalar, doküman analizinden sonra en fazla tarama modeli (%16) ve durum çalışmasından (%16) oluşmakla birlikte çalışmaların %14’ünde kullanılan model/desen belirtilmemiştir. Tablo incelendiğinde nicel araştırmalar (%30) içerisinde en fazla deneysel desen (%67), en az ise betimsel tarama modeli (%2) kullanıldığı anlaşılmaktadır. Türkiye’de ETSBÖ araştırmalarında en az karma yöntem (%11) kullanılması ve araştırmaların %6’sında kullanılan yöntem model/deseninin belirtilmemesi dikkat çekicidir.

3.5. Çalışmaların Örneklem Türüne Göre Dağılımı

Beşinci alt probleme ilişkin bulgular oluşturulurken kitap/kitap bölümü çalışmaları ile 2015 yılı USBES bildiri çalışmaları yazara yada yayına ulaşılamaması sonucu incelemeye tabii tutulmamış ve toplamda 29 çalışma devre dışı bırakılarak 192 çalışma analiz edilmiştir.

Tablo 5: ETSBÖ Çalışmalarının Örneklem Türüne Göre Dağılımı

Örneklem Türü	f	%
Öğrenci	90	47
Öğretmen Adayı	20	10
Kurgu Kitaplar	19	10
Öğretmen	7	4
Ders Kitabı	7	4
Öğretim Programı	4	2
Kılavuz Kitabı	2	1
Öğretmen ve Öğrenci	7	4
Öğretim Programı ve Ders Kitabı	4	2
Öğretmen ve Öğretmen Adayı	2	1
Belirtilmeyen	10	5
Diğer	20	10
Toplam	192	100

ETSBÖ çalışmalarının örneklem türüne göre dağılımında iki farklı özellikte durumun öne çıktığı anlaşılmaktadır. Tablo incelendiğinde “tek örneklemin” kullanıldığı çalışmalarda en fazla öğrenci (%47), en az ise kılavuz kitabının (%1) tercih edildiği görülmektedir. “İkili örneklem” grubunun kullanıldığı çalışmalarda ise en fazla öğretmen-öğrenci (%4), en az öğretmen-öğretmen adayı (%2) örneklem türünün tercih edildiği anlaşılmaktadır. Türkiye’de ETSBÖ çalışmaları incelendiğinde çalışmaların %5’inde kullanılan örneklem türünün belirtilmediği ve %11’inde diğer örneklem çeşitlerinin kullanıldığı dikkat çekmektedir.

3.6. Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Altıncı alt probleme ilişkin bulgular oluşturulurken kitap/kitap bölümü çalışmaları ile 2015 yılı USBES bildiri çalışmaları yazara yada yayına ulaşılamaması sonucu incelemeye tabii tutulmamış ve toplamda 29 çalışma devre dışı bırakılarak 192 çalışma analiz edilmiştir.

Tablo 6: ETSBÖ Çalışmalarının Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı	f	%	Veri Toplama Aracı	f	%
--------------------	---	---	--------------------	---	---

Doküman	54	28	Görüşme ve Başarı Testi	3	1
Başarı Testi	19	10	Görüşme ve Gözlem	2	1
Görüşme Formu	16	8	Görüşme, Gözlem ve Doküman	2	1
Anket	11	6	Görüşme, Başarı Testi ve Tutum Ölçeği	2	1
Karikatür Formu	5	3	Görüşme, Gözlem, Doküman ve Tutum Ölçeği	3	2
Tutum Ölçeği	2	1	Görüşme, Bilgi-Beceri Testi, Tutum Ölçeği ve Süreç Değerlendirme Formu	2	1
Tutum Ölçeği ve Başarı Testi	9	5	Alternatif Testler	12	6
Görüşme ve Doküman	4	2	Diğer	30	16
Görüşme ve Karikatür Çalışma Yapağı	4	2	Belirtilmeyen	12	6
Toplam				192	100

Tablo 6 incelendiğinde yapılan çalışmalarda veri toplama aracı olarak en fazla doküman (%28), başarı testi (%10), görüşme formu (%8) ve anket (%6) kullanılmıştır. İki farklı veri toplama aracının kullanıldığı çalışmalarda ise en fazla tutum ölçeği-başarı testinin (%5) tercih edildiği anlaşılmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi ETSBÖ çalışmalarının %16'sında diğerlerinden daha az kullanılan toplamda 30 ayrı veri toplama araçları bir arada verilmiş olup, birbirine benzer testlerin veri toplama aracı olarak kullanıldığı alternatif testler de araştırmanın %6'sını oluşturmaktadır.

3.7. Çalışmaların Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yedinci alt probleme ilişkin bulgular oluşturulurken kitap/kitap bölümü çalışmaları ile 2015 yılı USBES bildiri çalışmaları yazara ya da yayına ulaşılamaması sonucu incelemeye tabii tutulmamış ve toplamda 29 çalışma devre dışı bırakılarak 192 çalışma analiz edilmiştir.

Tablo 7: ETSBÖ Çalışmalarının Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı

Veri Analiz Yöntemleri	f	%
Nitel Analiz Yöntemleri (Betimsel, İçerik)	88	46
Kestirimsel Analiz Yöntemleri (t-testi, ANOVA, Korelasyon, Non-parametrik, MANOVA)	53	28
Kestirimsel ve Nitel Analiz Yöntemleri (Betimsel, İçerik)	22	11
Betimsel Analiz Yöntemleri (Aritmetik ortalama, frekans ve yüzde)	6	3
Belirtilmeyen	23	12
Toplam	192	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi yapılan çalışmalarda en fazla nitel analiz yöntemleri (%46) ve kestirimsel analiz yöntemleri (%28), en az ise nicel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemlerinin (%3) kullanıldığı anlaşılmaktadır. ETSBÖ çalışmalarının %12'sinde kullanılan analiz yöntemlerinin belirtilmediği görülmektedir.

3.8. Türkiye'de Edebiyat Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi Bibliyografyası

ETSBÖ çalışmaları, kitap/kitap bölümleri, makaleler, tezler ve USBES bildirimleri olarak kategorilere ayrılmış olup çalışmaların kronolojik olarak alfabetik bir şekilde bibliyografyası oluşturulmuştur. ETSBÖ üzerine yazılmış editörlü kitaplar tekrara düşmemek adına ayrı bir şekilde verilmemiş olup, bütünlüklü olarak araştırma konusu çerçevesinde kaç yayımın olduğunun

gösterilmesi hedeflenmiştir. (*) işareti ile gösterilen çalışmalar araştırmannın 4,5,6 ve 7. bulgularına dahil edilemeyen çalışmaları ifade etmektedir.

A. Kitap/Kitap Bölümleri

2002

1. Kabapınar, Y. (2002). İlköğretim hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde kullanılabilecek bir öğretim yöntemi olarak çözümlemeli öykü. C. Öztürk ve D. Dilek (Ed.). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 225-243). Ankara: Pegem Akademi. *
2. Öztürk, C., Coşkun Keskin, S. ve Otluoğlu, R. (2002). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Akademi. *
3. Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı Materyaller*. Ankara: Pegem Akademi. *

2009

1. Altun, A. (2009). Sosyal Bilgiler dersinde karikatür kullanımı. R. Turan ve diğerleri (Ed.) *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar 1* içinde (s.191-212). Ankara: Pegem Akademi. *
2. Kaymakçı, S. ve Er, H. (2009). Sosyal bilgilerde biyografi kullanımı. M. Safran (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 413-431). Ankara: Pegem Akademi. *
3. Şimşek, A. (2009). Sosyal bilgiler derslerinde bir öğretim materyali olarak edebi ürünler. M. Safran (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 389-412). Ankara: Pegem Akademi. *
4. Şimşek, A. (2009). Sosyal bilgiler derslerinde bir öğretim materyali olarak edebi ürünler. B. Tay ve A. Öcal (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (390-412). Ankara: Pegem Akademi. *

2011

1. Demir, S. B. ve Akengin, H. (2011). *Hikâyelerle sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi. *

2013

1. Avcı, Y. E. ve Asma, F. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde sözlü ve yazılı edebi ürünlere dayalı materyal kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (s. 257-279). Ankara: Pegem Akademi. *
2. Erdem, M. (2013). Sosyal bilgiler ders kitaplarında biyografi kullanımı. B. Akbaba (Ed.). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu sosyal bilgiler* içinde (s.208-233). Ankara: Pegem Akademi. *
3. Sever, R., Koçoğlu, E. ve Tan, Ç. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımı. R. Sever ve E. Koçoğlu (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (s. 233-256). Ankara: Pegem Akademi. *
4. Yeşilbursa, C., Sabancı, O. ve Hamarat, E. (2013). Sosyal bilgiler ders kitaplarında edebi ürünlerin kullanımı. B. Akbaba (Ed.). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu sosyal bilgiler* içinde (s. 146-207). Ankara: Pegem Akademi. *

2014

1. Köseoğlu, M. (2014). *Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının eleştirel düşünmeye etkisi*. Samsun: E Yazı Yayıncılık

2016

1. Akman, Ö. (2016). Şiirlerle sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever ve diğerleri (Ed.). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s.403-418). Ankara: Pegem Akademi. *
2. Kara, C. ve Baş, K. (2016). Sahne sanatlarıyla sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever ve diğerleri (Ed.). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s.419-456). Ankara: Pegem Akademi. *

3. Tokcan, H. (Ed.). (2016). *Sosyal bilgilerde sözlü ve yazılı edebiyat incelemeleri*. Ankara: Pegem Akademi. *
4. Ulu Kalın, Ö. (2016). Ezgilerle sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever ve diğerleri (Ed.). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s.273-312). Ankara: Pegem Akademi. *
5. Ulu Kalın, Ö. ve Aydemir, A. (2016). Anılarla sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever ve diğerleri (Ed.). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 211-240). Ankara: Pegem Akademi. *
6. Ünlü, İ. ve Ay, An. (2016). Hikayelerle sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever ve diğerleri (Ed.). *Alternatif yaklaşımlarla sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 187-210). Ankara: Pegem Akademi. *

2017

1. Topkaya, Y. ve Şimşek, U. (2017). Görsel bir öğretim materyali: Eğitici çizgi roman. R. Turan ve H. Akdağ (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar III* içinde (s. 202-221). Ankara: Pegem Akademi. *

2019

1. Çelik, A. (2019). Edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi. T. Çelikkaya ve diğerleri (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi II* içinde (s. 331-356). Ankara: Pegem Akademi. *
2. Kaya, R. ve Akkuş, Z. (2019). Sosyal Bilgiler ve Edebiyat, İsmail Hakkı Demircioğlu, Selahattin Kaymacı ve Ebru Demircioğlu (Ed.), *Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı* (s. 191-230), Ankara: Pegem Akademi. *

2020

1. Burak, S. ve Öztürk, A. (2020). Göstermek ve anlatmanın çok ötesinde: Sosyal bilgilerde müziğin gücü. N. E. Akhan ve S. Demirezen (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde alternatif konular* içinde (s.277-299). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. *
2. Sömen, T. (2020). Sosyal bilgilerde bir öğretim materyali olarak çizgi roman. N. E. Akhan ve S. Demirezen (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde alternatif konular* içinde (s. 349-380). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. *
3. Topkaya, Y. ve Şimşek, U. (2020). Eğitici çizgi romanda senaryo teknikleri. R. Turan ve H. Akdağ (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar IV* içinde (s. 74-91). Ankara: Pegem Akademi. *

B. Makaleler

2002

1. Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). Sosyal bilgiler öğretiminde yazılı edebiyat ürünlerini ders aracı olarak kullanmanın duyuşsal davranış özelliklerini kazanmaya etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 173-182.

2004

1. McGowan, T., ve Guzzetti, B. (2004). Edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi. (Çev. A. Doğanay). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11), 35-44.
2. Şimşek, A. (2004). İlköğretim okulu sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde hikaye anlatım yönteminin etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 495-509.

2006

1. Akkuş, Z. (2006). Sosyal bilgiler öğretiminde destanların kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 31-48.
2. Şimşek, A. (2006). İlköğretim sosyal bilgiler dersinde tarihsel hikâyeye yönelik öğrenci görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 187-202.

2008

1. Gülüm, K. ve Ulusoy, K. (2008). Sosyal bilgiler dersinde göç konusunun işlenişinde halk türkülerinin kullanılması (örnek bir çalışma). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 112-127.
2. Yiğit, E. Ö. ve Erdoğan, T. (2008). Sosyal Bilgiler derslerinde uygulanan öyküleştirme yönteminin altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme düzeylerine etkisi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 399- 416.

2009

1. Er, H. (2009). Sosyal bilgiler eğitiminde biyografi öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* (Prof. Dr. Reşat Genç'e Armağan Özel Sayısı), 29 (5), s. 1546-1557.
2. Oruç, Ş. (2009). Sosyal bilgiler 6. sınıf ders kitaplarında edebi ürünler. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(2), 9-24.

2010

1. Akengin, H. ve İbrahimoglu, Z. (2010). Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının öğrencilerin akademik başarısına ve derse ilişkin görüşlerine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 1-19.
2. Aksoy, B., Karatekin, K., Kuş, Z., ve Sönmez, Ö.F. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi. *E-Journal Of New World Sciences Academy*, 5(4), 1c0214.
3. Oruç, Ş. ve Erdem, R. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının öğrencinin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 215-229.
4. Oruç, Ş. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde mizah kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 56-73
5. Seçgin, F., Yalvaç, G. ve Çetin, T. (2010). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin karikatürler aracılığıyla çevre sorunlarına ilişkin algıları. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 391-397
6. Turan, R., Belenli, T. ve Kiriş, A. (2010). Mesnevi ve Mesnevi'nin sosyal bilgiler programında yer verilen değerler çerçevesinde incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 169-203.

2012

1. Er, H. ve Şahin, M. (2012). Sosyal bilgiler dersinde "biyografi" kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(1), 75-96.
2. Karakuş, U., Palaz, T., Kılcan, B. ve Çepni, O. (2012). Sosyal bilgiler müfredatında yer alan "çevre sorunları" konularının öğretiminde karikatür kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 363-376.
3. Mindivanlı, E., Küçük, B. ve Aktaş, E. (2012). Sosyal bilgiler dersinde değerlerin aktarımında atasözleri ve deyimlerin kullanımı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 93-101.

2013

1. Akkuş, Z., Küçük, B. ve Örtten, H. (2013). Sosyal bilgiler dersinde değer aktarım aracı olarak atasözleri: ahlaki ikilem oluşturma. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 15(2), 74-93.
2. Ata, B. (2013). Sosyal bilgiler öğretim programı ve seyahatnameler: "Çocuklar, ninelerimiz ve dedelerimiz çok yardımseverdi". *Türk Yurdu Dergisi*. 30, 164-166.
3. Kaymakçı, S. (2013). Sosyal Bilgiler ders kitaplarında sözlü ve yazılı edebî türlerin kullanım durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 230-255.

4. Kaymakcı, S. ve Er, H. (2013). Sosyal bilgiler öğretim programı ve ders kitaplarında biyografinin kullanımı. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(25), 198-224.
5. Keçe, M. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde yararlanılan tarihi roman kullanım tekniklerinin öğrencilerin tarihe yönelik tutumlarına etkisi. *International Symposium On Changes And New Trends In Education*, 500-512.
6. Sancak, Y., Topkaya, Y. ve Şimşek, U. (2013). Mevlana'nın mesnevi adlı eserinde yer alan hikâyelerin misafirperverlik değerini öğretmedeki rolü. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(26), 470-481.
7. Sidekli, S., Tangülü, Z., ve Yangın, S. (2013). Sosyal bilgiler öğretimi: Bana bir hikaye anlatır mısınız? *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 311-323.
8. Şirin, İ. (2013). Seyahatnamelerin sosyal bilimlerde kullanım değeri: seyahatname metodolojisi geliştirmenin zorunluluğu. *Türk Yurdu Dergisi*, 30, 53-58.
9. Yiğittir, S. ve Er, H. (2013). Sosyal bilgilerde değer eğitiminde biyografi kullanımı. *Milli Eğitim Dergisi* 200, 200-219.

2014

1. Güven, A. Z. (2014). Türk efsanelerinin değerler eğitimi bakımından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(26), 225-246.
2. Küçük, B., Gedik, F. ve Akkuş, Z. (2014). Masal kitaplarının 6. sınıf sosyal bilgiler değerleri perspektifinden analizi, *Turkish Studies*, 9(2), 1071-1087.
3. Sidekli, S. ve Coşkun, İ. (2014). Türkü: Sosyal bilgiler öğretiminde yeni bir yaklaşım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 23-32.
4. Sidekli, S., Er, H., Yavaşer, R. ve Aydın, E. (2014). Sosyal bilgiler öğretiminde alternatif bir yöntem: Karikatür. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 151-163.
5. Yiğittir, S. (2014). Türk destanlarının değer odaklı analizi. *Turkish Studies*, 9(5), 2125-2140.

2015

1. Kaya, E. ve Ekiçi, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretiminde gezi yazılarından yararlanma: Gülten Dayıoğlu'nun gezi yazıları örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19(1), 87-114.
2. Şengül Bircan, T. ve Ardil, Ş. (2015). İlköğretim sosyal bilgiler dersinde bir edebi ürün olarak "şiiir" kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. Reşat Genç'e Armağan. (Ed. M. Şahingöz), Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.
3. Yeşilbursa, C. C. ve Sabancı, O. (2015). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler öğretiminde edebi ürünlerin kullanımına yönelik görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 19-33.

2016

1. Akyol, Y. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde çocuk edebiyatı ürünlerinin kullanımının öğrencilerin empatik eğilimlerine etkisi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 1-14.
2. Beldağ, A. ve Aktaş, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde edebî eser kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 953-981.
3. Çencen, N. (2016). Divanü Lügati't- Türk'te yer alan Türk halk kültürü öğelerinin ilköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler programlarında işlenişi. *Turkish History Education Journal*, 5(1), 226-240.
4. Çetin, T. ve Hocaoğlu, A. (2016). Sosyal bilgiler dersinde 7. sınıf öğrencilerinin Evliya Çelebi ve Seyahatnamesi'ne ilişkin algılarının incelenmesi. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 8 (2), 143-161.

5. Güngör Akıncı, B. A. ve Gönül, A. N. (2016). İlkokul 4.sınıf sosyal bilgiler dersinde öykü ve imge destekli öğretimin öğrencilerin tutumlarına etkisi. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 71-91.
6. Kılcan, B. (2016). Ignác Kúnos'un kırk dört Türk peri masalı adlı eserinin değerler açısından incelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 5(3), 82-94.
7. Tokdemir, M. A. (2016). Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun öğretilmesinde tarihsel roman kullanımı: Devlet ana romanını okumak. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1469-1486.
8. Topkaya, Y. (2016). Doğal çevreye duyarlılık değerinin aktarılmasında kavram karikatürleri ile eğitici çizgi romanların etkililiğinin karşılaştırılması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(34), 259-272.
9. Topkaya, Y. (2016). Eğitici çizgi romanların çevre sorunlarına yönelik bilişsel ve duyuşsal öğrenmeler üzerindeki etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 41(187), 199-219.
10. Ünlü, İ. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ders materyali olarak edebi ürün kullanımına yönelik görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 7(22), 120-136.

2017

1. Barut, D. ve Akbaba, B. (2017). 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının yaratıcı düşünme becerilerine etkisi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 51-63.
2. Çatlak, İ. H. ve Yiğit, E. Ö. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına empati becerisi ve farklılıklara saygılı olma değerinin kazandırılmasında storyline yönteminin etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1794-1819.
3. Çelikkaya, T. ve Esen, Z. (2017). Değerler eğitiminde atasözü, deyim ve özdeyişlerin sosyal bilgiler programındaki yeri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 36-56.
4. Dündar, Z. ve Baysan, S. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde efsanelerin kullanımı. *Turkish Studies*, 12(18), 293-310.
5. İbret, B.Ü., Karasu-Avcı, E., Karabıyık, Ş., Güleş, M.ve Demirci, M. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlerin öğretiminde edebi ürünlerin kullanımı. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 104-124.
6. Koçoğlu, E. (2017). Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımına ilişkin öğrenci algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 22(37), 199-214.
7. Özkan, S. ve Gevenç, S. (2017). Sosyal bilgiler dersinde tarih konularının öğretiminde fıkraların kullanımının akademik başarıya etkisi. *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 6(17), 315-333.
8. Sarıtepeci, M. (2017). Ortaokul düzeyinde dijital hikaye anlatımının yansıtıcı düşünme becerisi üzerindeki etkisinin incelenmesine yönelik deneysel bir çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1367-1384.
9. Sömen, T. ve Metin Göküsü, M. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde sözlü ve yazılı edebi ürünleri kullanmaları durumu. *Turkish Studies*, 12(18), 561-576.
10. Tarhan, M. ve Kılıç, F. (2017). Sosyal bilgiler eğitiminde biyografilerle girişimcilik becerisinin kazandırılmasına ilişkin bir inceleme. *International Journal Of Field Education*, 3(2), 60-71.
11. Tarhan, Ö. ve Kızılay, N. (2017). Ortaokul öğrencilerinin çizdikleri karikatürlerde toplumda var olan sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(17), 487-499.
12. Tuncel, G. (2017). Sosyal bilgiler dersinde karikatürlerle küresel ısınma eğitimi üzerine örnek bir çalışma. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35, 87-94.
13. Tural, A. ve Şahan, G. (2017). Keloğlan masallarının 4. sınıf sosyal bilgiler programında yer alan değerler açısından analizi. *Turkish Studies*, 12(28), 737-749.

2018

1. Çelik, A. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Karagöz ve Hacivat'a ilişkin anlamlandırmalarının incelenmesi. *Milli Eğitim*, 221(48), 37-49.

2. Dolmaz, M. (2018). Kitap inceleme: Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünler ve yazılı materyaller. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 2(2), 1-8.
3. Dolmaz, M. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde tarihsel roman kullanımına yönelik öğrenci görüşleri. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 54-67.
4. Eryılmaz, Ö. ve Çengelci Köse, T. (2018). Sosyal bilgilerde edebi ürünler ve değerler eğitimi: Küçük Prens örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 65-79.
5. Görmez, E. (2018). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan edebi eserler üzerine bir inceleme. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(30), 4291-4296.
6. Karagözoğlu, N. (2018). Sosyal bilgiler dersinde vatanseverlik değerinin kazandırılmasında kadın kahramanların yaşam öykülerinin kullanılması. *International Journal Of Field Education*, 4(2), 97-110.
7. Kolaç, E. ve Özer, H. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünlerin kullanımı ve değer aktarımındaki katkılarına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2629-2655.
8. Topçu, E. ve Kaymakçı, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde menkıbelerin kullanılma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 281-305.
9. Ünlü, İ. ve Kaşkaya, A. (2018). Sosyal bilgiler dersi öğretmen adaylarının, ek kaynak ve materyal olarak tarihi roman kullanma yeterliklerinin ders planları üzerinden incelenmesi. *Turkish History Education Journal*, 7(1), 69-91.

2019

1. Calp, Ş. ve Calp, M. (2019). Küçük Kara Balık ve Küçük Prens kitaplarının sosyal bilgiler öğretim programındaki temel beceriler, değerler ve 4. sınıf kazanımları açısından incelenmesi. *SETSCI Conference Proceedings*, 4(4), 61-69.
2. Çelik, A. (2019) Gezi yönteminin sosyal bilgiler öğretmen adaylarının akademik başarılarına etkisinin ve gezi yazısı yazma deneyimlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 395-413.
3. Çelik, A. ve Çetin, T. (2019). Sosyal bilgiler dersi öğretiminde Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin kullanımı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2336-2359.
4. İlhan, G. ve Oruç, Ş. (2019). Sosyal bilgiler dersinde çizgi roman kullanımı: Teksas Tarihi. *Eğitim ve bilim*, 44(198), 327-341.
5. Kaymak, B. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının lisans eğitiminde tarihsel roman kullanımına ilişkin görüşleri. *Journal of Innovative Research in Social Studies*. 2(1), 1-15.
6. Seçgin, F. ve Doğan, M. (2019). Sosyal bilgiler dersi 5. sınıf “ilkçağ uygarlıkları” konularının öğretiminde hikâye destekli öğretim yönteminin etkililiği. *Turkish History Education Journal*, 8(1), 290-316.
7. Şekerci, H. ve Kabapınar, Y. (2019). Sosyal bilgiler derslerinde storyline yaklaşım ile bütünleştirilmiş kanıt temelli etkinliklerin kullanımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 659-684.
8. Ünal, O. ve Demirkaya, H. (2019). Eğitici çizgi romanın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik yarı deneysel bir çalışma. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 40, 92-108.

2020

1. Ak, M. M., Erdoğan, M. F. ve İlhan, G. O. (2020). Görsel bir öğretim materyali olarak dijital çizgi roman tasarımı: *Gezdim, gördüm, öğrettim*. *Journal Of History School*, 47, 2458-2484.
2. Gülersoy, A. E. ve Türkal, B. (2020). Oluşturma-geliştirme açısından sosyal bilgiler öğretiminde bir öğretim materyali olarak çizgi roman kullanımı. *Journal of International Social Science Education*, 6(2), 299-326.

3. Köç, A., Demirkaya, H. ve Ünal, O. (2020). Sosyal bilgiler eğitiminde değerler eğitimi açısından Mehmet Akif ve Safahat. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 98-118.
4. Minaz, M.B. ve Taş, H. (2020). Biyografi temelli değerler eğitiminin ilkököl 4. sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin tutumlarına etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 10(2), 555-592.
5. Seçgin, F. ve Kapan, A. (2020). 6. sınıf ders kitabında önerilen edebî ürünlerin öğrenme alanlarında yer alan değerler açısından incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1480-1498.
6. Selanik Ay, T. (2020). Sosyal bilgiler öğretiminde dijital öyküleme ile efsanelerden yararlanma: Nitel bir araştırma. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(4), 1623-1638.
7. Ünlü, B. ve Yangın, S. (2020). Dijital öykülerle desteklenmiş sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 1-29.

C. Tezler

2000

1. Şimşek, A. (2000). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinin öğretiminde hikaye anlatım yönteminin (storytelling) kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

2001

1. Otluoğlu, R. (2001). *İlköğretim okulu 5. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde yazılı edebiyat ürünlerinin ders aracı olarak kullanmanın duyuşsal davranış özelliklerini kazanmaya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim, Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

2003

1. Güney, S. Y. (2003). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öykü tabanlı öğrenme yaklaşımına ilişkin bir durum çalışması*. (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

2004

1. Koçak, A. (2004). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde Osmanlı Devleti'nin XIX. ve XX. Yüzyıllarının öğretiminde hatıra ve hikayelerin kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
2. Özçelik, D. (2004). *Sosyal bilgiler öğretiminde siyasetnamelerin yeri ve önemi (Kutadgu Bilig ve Siyeru'l Mülk örnekleri)*. (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

2005

1. Çalışkan, F. (2005). *İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde aktif öğrenme yöntemlerinden çözümlenmeli öykü yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve aktif öğrenme düzeylerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
2. Er, H. (2005). *Sosyal bilgiler dersinde biyografi öğretimi: Atatürk'ün Hayatı metninin analizi ve yeni bir tasarım*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
3. Tekgöz, M. (2005). *İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde edebiyat temelli öğretim yönteminin öğrencilerin akademik başarısına ve kalıcılığa etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

2006

1. Durualp, E. (2006). *Sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

2. Oruç, Ş. (2006). *Sosyal bilgiler öğretiminde mizah*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

2007

1. Erdoğan, N. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde resimlendirilmiş öykülerin tarihsel düşünme becerilerinin gelişimine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
2. Yiğit, E. Ö. (2007). *Öyküleştirme yönteminin 6. sınıf sosyal bilgiler programı ülkemizin kaynakları ünitesindeki öğrenci başarısı üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

2008

1. Bacak, S. (2008). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öykü tabanlı öğrenme yaklaşımının öğrenenlerin akademik başarısı ve yaratıcılıklarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
2. Bölücek, B. (2008). *Sosyal bilgiler öğretiminde türkülerden yararlanmanın öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

2009

1. Köseoğlu, M. (2009). *Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının eleştirel düşünmeye etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
2. Mertol, H. (2009). *Sosyal bilgiler derslerinde çocuk edebiyatı ürünlerinden yararlanma (Mustafa Ruhi Şirin Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Osmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
3. Şanlı, M. (2009). *Sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde siyasetnamelerden faydalanmanın akademik başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

2010

1. Er, H. (2010). *Sosyal bilgiler eğitimi kapsamında ilköğretim öğrencilerinin "Biyografi" kullanımına ilişkin görüşleri*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2. Erdem, R. (2010). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Biyografi Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

2011

1. Akyol, Y. (2011). *İlköğretim 7. Sınıf sosyal bilgiler dersinde "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesinin çocuk edebiyatı ile ilişkilendirilmesinin öğrencilerin empati becerilerine (eğilimlerine) etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
2. Çelik, A. (2011). *6. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabında (MEB) yer alan İpek Yolu'nda Türkler ünitesinde atasözleri ve deyimlerin kullanılması*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
3. Çifçi, T. (2011). *Sosyal bilgiler öğretiminde tarihi romanların kullanımının öğrencilerin akademik başarısı üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
4. Demir, S. B. (2011). *Sosyal bilgiler öğretim programına göre düzenlenmiş hikayelerin etkililiği*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
5. Sancak, Y. (2011). *Mevlana'nın Mesnevi adlı eserinin sosyal bilgilerde değer kazanımındaki rolü (nitel bir araştırma)*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

2012

1. Aktan, O. (2012). *100 temel eserlerde yer alan değerlerle sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlerin uyumu*. (Yüksek Lisans Tezi), Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
2. Gedik, F. (2012). *Sosyal bilgiler programında yer alan değerlerin kazandırılmasında "100 Temel Eser" içerisinde yer alan hikâye kitaplarının rolü*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
3. Koçoğlu, E. (2012). *6. sınıf sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının erişiyeye göre değerlendirmesi*. (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

2013

1. Keçe, M. (2013). *Sosyal bilgiler öğretiminde yararlanılan sınıf içi tarihi roman kullanım tekniklerinin öğrencilerin tarih okuryazarlığı düzeylerine etkisi*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2. Yakar, H. (2013). *Cumhuriyetten günümüze uygulanmış olan ilköğretim Sosyal Bilgiler programlarında seyahatnamelerin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

2014

1. Açıık, Ü. (2014). *6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında çocuk edebiyatı ürünlerin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
2. Arslan, E. (2014). *Ortaokul 7. Sınıf sosyal bilgiler dersinde hikâye anlatım yönteminin akademik başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
3. Gevenç, S. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde fıkraların kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
4. Karaöz, B. (2014). *Bir Sümer edebiyat ürünü olan Gilgames Efsanesinin sosyal bilgiler eğitiminde öğretimi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
5. Katar, Ş. (2014). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde 100 temel eser yoluyla değerler eğitimi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
6. Küçükkaya, C. (2014). *Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
7. Şentürk, M. (2014). *Sosyal bilgiler ders kitaplarında bulunan karikatürlerin hedef kavramların öğretilmesine ve öğrenci tutumuna etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

2015

1. Çomaklı, K. (2015). *Mevlana'nın Mesnevi adlı eserinde yer alan hikayelerin sosyal bilgiler dersi öğretim programındaki değerlerin öğretiminde kullanımının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
2. Toy, İ. (2015). *Storyline yönteminin 7. Sınıf sosyal bilgiler dersi kazanımlarının gerçekleşmesine ve kalıcı öğrenmeye etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
3. Turan, M. (2015). *Tarihi hikayelerin ilkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretimindeki önemi*. (Yüksek Lisans Tezi), Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
4. Ülker, D. (2015). *Ortaokul 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde ilkçağ tarihi konularından Hititler konusunun öğretilmesinde Hitit masallarının kullanılmasının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

2016

1. Çelik, A. (2016). *Sosyal bilgiler dersi öğretiminde Evliya Çelebi Seyahanesi'nin kullanımı*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2. Gönül, A.N. (2016). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde öykü ve imge destekli öğretimin öğrencilerin ilgi ve tutumlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Bülent Ecevit Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak.
3. İlhan, G. O. (2016). *Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi romanların kullanımı*. (Doktora Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
4. Karatekin, E. (2016). *Ömer Seyfettin hikâyelerinin sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında yer alan değerler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
5. Kolcu, N. (2016). *Sosyal bilgiler dersinde kullanılacak tarihsel içerikli çocuk edebiyatı ürünlerinin çeşitli kavramlar açısından analizi*. (Yüksek Lisans Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
6. Özer, H. (2016). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünlerin kullanımı ve değer aktarımındaki katkularına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

2017

1. Barut, D. (2017). *6. sınıf sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının yaratıcı düşünmeye etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2. Çatlak, İ. H. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına empati becerisi ve farklılıklara saygılı olma değerinin kazandırılmasında storyline yönteminin etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
3. Çibik, B. (2017). *Âşık Yalınayak'ın şiirlerinde değerler eğitimi: Dil, kültür, kimlik*. (Yüksek Lisans Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
4. Ertürk, A. (2017). *Edib Ahmet B. Mahmud Yükneki'nin Atabetü'l Hakayık adlı eserinin sosyal bilgiler öğretim programında yer alan değerler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
5. Harmanş, T. (2017). *4. sınıf sosyal bilgiler dersinde dürüstlük değerini kazandırmada edebî ürünlerin kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
6. Oğuz, Ş. (2017). *100 temel eser çerçevesinde toplumsal romanların sosyal bilgiler öğretimi amaçları açısından analizi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
7. Subaşı, Y. (2017). *Türkiye ve İran sosyal bilgiler ders kitaplarında edebî ürünlerin kullanımı*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
8. Yıldırım, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde edebî ürün kullanma durumları (Erzurum örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
9. Yılmaz, R. (2017). *Ortaokul sosyal bilgiler eğitiminde Safahat'ın değerler eğitimi açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

2018

1. Ay, A. (2018). *Sosyal bilgiler öğretim programında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir kullanımının öğrenci başarısına etkisi*. (Doktora Tezi), Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
2. Değirmenci Toraman, K. (2018). *Sözlü ve yazılı edebî ürünlerin sosyal bilgiler dersi öğretiminde akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

3. Gürler, A. Z. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde şiir kullanımının öğrencinin akademik başarısına etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
4. Sarıbrıyk, M.S. (2018). *İlkokullarda milli tarih şuurunu kazandırmada tarihi çizgi romanların önemi: Tarkan çizgi romanları örneği.* (Yüksek Lisans Tezi), Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
5. Sevinç, A. (2018). *5. sınıf sosyal bilgiler dersinde yazılı edebi ürün kullanımına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri.* (Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
6. Şekerci, H. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde storyline yaklaşımının etkililiğinin incelenmesi.* (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
7. Türkal, B. (2018). *Oluşturma ve uygulama açısından sosyal bilgiler öğretiminde bir öğretim materyali olarak çizgi roman kullanımı.* (Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
8. Ünal, O. (2018). *Sosyal bilgiler dersinde eğitici çizgi roman kullanımının öğrenci başarısı ve tutumuna etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
9. Ünlü, B. (2018). *Dijital öykülerle desteklenmiş sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin başarısı, kontrol odağı ve eleştirel düşünme becerileri üzerindeki etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
10. Yaman, B. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımı (eylem araştırması).* (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

2019

1. Bektaş, A. E. (2019). *Sosyal bilgiler ders kitaplarında kullanılan biyografilerin incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
2. Biçer, H. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının öğrencinin akademik başarısına ve derse karşı tutumuna etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
3. Demir, T. (2019). *Dijital öykülerin ilköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin motivasyon, tutum ve başarılarına etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
4. Dilek, O. (2019). *Neşet Ertaş türkülerindeki sosyal bilgiler dersi değerleri.* (Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
5. Doğan, M. (2019). *Hikâye destekli sosyal bilgiler öğretiminin 5. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
6. Gökdemir, S. (2019). *7. sınıf sosyal bilgiler dersinde türkülerle değerler eğitimi.* (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
7. Kapan, A. (2019). *6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında önerilen edebi ürünlerin öğrenme alanlarında yer alan değerler açısından incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
8. Karataş, B. (2019). *Dijital öykü kullanımının sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
9. Kurt, S. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi roman kullanımına ilişkin sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

10. Marangoz, İ. (2019). *Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının 6. sınıf öğrencilerinin başarısına etkisini belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
11. Mutlu, Z. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal bilgiler öğretiminde çizgi roman kullanımına yönelik görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
12. Soydan Cımbız, N. (2019). *Namık Kemal'in tiyatro eserlerinin sosyal bilgiler öğretim programında yer alan değerler bağlamında incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
13. Tezcan, R. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde Kutadgu Bilig: hak, adalet ve sorumluluk değerleri bakımından değerlendirme ve öğretmen görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
14. Yılmaz, İ. (2019). *4.sınıf sosyal bilgiler dersinde hipotetik öykülerin kullanıldığı öğretim uygulamalarının öğrencilerin duygusal zekâlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

2020

1. Açık, İ. (2020). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde kültürel mirasa duyarlılık ve vatanseverlik değerlerinin biyografilerle öğretimi*. (Yüksek Lisans Tezi), Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
2. Bebek, A. (2020). *Dadaloğlu Şiirleri'nin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve ortaokul sosyal bilgiler ders kitapları için şiir önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
3. Demir, H. (2020). *Sosyal bilgiler dersinde eğitsel şarkı kullanımının akademik başarı ve kalıcılık üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
4. Özpek, M. (2020). *Tarihi romanların sosyal bilgiler ile Türkiye Cumhuriyeti inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde kullanılması üzerine bir inceleme*. (Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
5. Pala, F. (2020). *Sosyal bilgiler dersinde dijital öyküleme ve destekli grup çalışmasının akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi*. (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
6. Şentürk, M. (2020). *Sosyal bilgiler dersinde eğitici çizgi roman ve eğitici çizgi film kullanımının öğrencilerin tutum, motivasyon ve akademik başarılarına etkileri*. (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
7. Veziroğlu, B. B. (2020). *Sosyal bilgiler dersinde Orhun Abidelerinin değer kazanımına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.

D. Bildiriler

2013

1. Akkuş, Z., Küçük, B. ve Örtten, H. (2013). *Sosyal bilgiler dersinde değer aktarım aracı olarak atasözleri: ahlaki ikilem oluşturma*. II. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Aksaray.
2. Kaya, E. ve Ekiçi, M. (2013). *Sosyal bilgiler öğretiminde gezi yazılarından yararlanma: Gülten Dayıoğlu'nun gezi yazıları örneği*. II. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Aksaray.

2014

1. Keçe, M. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde yararlanılan sınıf içi tarihi roman kullanım tekniklerinin öğrencilerin tarih okuryazarlığı düzeylerine etkisi*. III. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Ankara.

2. Yeşilbursa, C. C. ve Sabancı, O. (2014). *Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler öğretiminde edebi ürünlerin kullanımına yönelik görüşleri*. III. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Ankara.
3. Yiğittir, S. (2014). *Türk destanlarının değer odaklı analizi*. III. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Ankara.

2015

1. Barut, D. (2015). *Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının öğrencilerin beceri gelişimindeki katkısına yönelik öğretmen görüşleri*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu.
2. Çakmak, Z., Taşkiran, C. ve Bulut, B. (2015). *Sosyal bilgiler öğretiminde yazılı materyal kullanımı (seyahatname örneği)*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu. *
3. Çetin, T., Aydemir, A. ve Önger S. (2015). *Sosyal bilgiler eğitiminde karikatürlerin değerlendirme aracı olarak kullanılması*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu.
4. Öztürk, M., Yurdakul, İ. H. ve Aykırı, K. (2015). *Sosyal bilgiler öğretiminde karikatür kullanımına ilişkin öğretmenlerin görüş ve düşünceleri (Denizli örnekleme)*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu. *
5. Yaylak, E. ve Türkal, B. (2015). *Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi roman/hikaye kullanım*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu. *
6. Yılmaz, S. (2015). *Sosyal bilgiler öğretiminde değer eğitimi bağlamında hikaye kitaplarının kullanımı*. IV. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Bolu. *

2016

1. Beldağ, A. ve Aktaş, E. (2016). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî eser kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri*. V. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Denizli.
2. Karauğuz, G. ve Ülker, D. (2016). *Ortaokul 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde ilkçağ tarihi konularından Hititler konusunun öğretilmesinde Hitit masallarının kullanılmasının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. V. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Denizli.
3. Mentiş Taş, A. (2016). *İnsan ilişkileri ve iletişim dersi alan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının derste hikâye anlatımının kullanımına ilişkin görüşleri*. V. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Denizli.

2017

1. Aktaş, E., Beldağ, A. ve Yahşi, İ. (2017). *Tarihî romanların öğrencilerin eleştirel düşünme becerisine etkisi*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
2. Ataş, Ç. (2017). *Toplumsal cinsiyet konusunda farkındalığı arttırmada edebi ürünlerin kullanımı*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
3. Çatlak, İ. H. ve Yiğit, E. Ö. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına empati becerisi ve farklılıklara saygılı olma değerinin kazandırılmasında storyline yönteminin etkisi*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
4. Çelik, A. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Karagöz ve Hacivat'a ilişkin anlamlandırmalarının incelenmesi*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
5. Çelikkaya, T. ve Esen, Z. (2017). *Değerler eğitiminde atasözü, deyim ve özdeyişlerin sosyal bilgiler programındaki yeri*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
6. Diktaş, A. (2017) *sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlerin atasözü karşılıklarının belirlenmesi*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.

7. Kara, H. ve Kiriş Avaroğulları, A. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenleri için tarihsel eylemlilik ilkesi ile hazırlanmış bir çizgi roman örneği: Nezihe Muhittin*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
8. Kaymakçı, S., Ürey, M. ve Çolak, K. (2017). *Sosyal bilgiler ve fen bilimleri dersleri bilim ve teknoloji konularının öğretiminde biyografilerin kullanım durumu*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
9. Kolaç, E., Güngör, F. ve Bursa, S. (2017). *Sosyal bilgiler programlarında, yeterliliklerde, şuralarda ve bilimsel araştırmalarda edebiyat destekli sosyal bilgiler öğretimi*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
10. Özer, H. ve Kolaç, E. (2017). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünlerin kullanımı ve değer aktarımındaki katkılarına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
11. Sömen, T. ve Metin Göksü, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde sözlü ve yazılı edebî ürünleri kullanmaları durumu*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
12. Tarhan, M. ve Kılıç, F. (2017). *Sosyal bilgiler eğitiminde biyografilerle girişimcilik becerisinin kazandırılmasına ilişkin bir inceleme*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
13. Tarhan, Ö. ve Kızılay, N. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin çizdikleri karikatürlerde toplumda var olan sorunlar*. VI. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.

2018

1. Ünal, O. ve Demirkaya, H. (2019). *Eğitici çizgi romanın sosyal bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik yarı deneysel bir çalışma*. VII. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu, Kırşehir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türkiye’de ETSBÖ çalışmaları bibliyografyasının oluşturulmasının hedeflendiği bu araştırmada taramalar sonucunda 221 çalışmaya ulaşılmış ve analiz edilmiştir. Yapılan analizlere göre toplam 82 makale, 74 yüksek lisans tezi, 28 USBES bildiri, 25 kitap/kitap bölümü ve 12 doktora tezi çalışmaları yapılmış olup araştırma kapsamında doktora tezlerinin daha az olduğu belirlenmiştir. Bunun sebebi olarak sosyal bilgiler eğitimi alanının çok eski olmamakla birlikte doktora programlarının yeni yaygınlaşmaya başlaması söylenebilir. Tarman, Güven ve Aktaşlı (2011) çalışmalarında sosyal bilgiler eğitiminde doktora tezlerini değerlendirmiş ve sosyal bilgiler eğitimi alanında ilk doktora tezinin 2001 yılında yapıldığını ortaya koymuşlar. ETSBÖ alanında ise ilk doktora tezi 2006 yılında, ikinci doktora tezi ise 2010 yılında yapılmıştır. Bu durum araştırmacıların doktora düzeyinde ETSBÖ’ne çok ilgi duymadıkları sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmaya benzer araştırmalar incelendiğinde; Türkiye’de demokrasi eğitimi alanında araştırmaların eğilimlerini inceleyen Kuş ve Yakar (2017), medya okuryazarlığı eğitimine yönelik Türkçe yayınların bibliyografyasını oluşturmayı hedefleyen Altun (2014) çalışmalarında benzer sonuçlar elde etmişlerdir ve bu alanlarda da doktora tezi çalışmalarına daha az yer verilmesi benzer çalışmaların ortak özelliğidir.

Bu araştırmada Türkiye’de ETSBÖ çalışmalarının yıllara göre dağılımında dalgalanmalar olmakla birlikte çalışmaların genel olarak 2013 yılında artış göstermeye başladığı ve en fazla 2017 yılında yapıldığı görülmüştür. Çalışmaların son yıllarda artış göstermesinde 2017 yılında sosyal bilgiler dersi taslak öğretim programının yayımlanması, 2018 yılında öğretim programının değiştirilmesi, akademik teşvik uygulamaları ve akademik performans değerlendirmelerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Geçit ve Kartal (2010), Altun (2014), Öner ve Öner (2016), Kuş ve Yakar (2017), Oğuz Haçat ve Demir (2018) çalışmalarında yıllara göre dağılımında benzer sonuçlara ulaşılmışlardır ve belirli bir alanda yapılmış araştırmaların bütüncül olarak incelenmesi ile araştırma sayılarında inişli çıkışlı gelişim süreçlerinin olması bu tür çalışmaların ortak özelliği olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan çalışmalar kullanılan edebi ürüne ve araştırma konusuna göre değerlendirildiğinde 22 farklı edebi ürünün kullanıldığı ve en fazla hikaye/öykünün tercih edildiği görülmektedir. Yapılan analizler sonucunda 37 çalışmada hikaye/öykü kullanılmış fakat çalışmaların 17'sinde konuyu öyküleştirerek anlatma metodunun uygulandığı anlaşılmıştır. Sosyal bilgiler öğretiminde doğrudan edebi ürünü kullanan çalışmalarda destan, siyasetname, Hacivat ve Karagöz, fıkra, tarihi hikaye, mizah, hatıra/anı, mektup, tiyatro, sahne sanatları edebi ürünlerinin oldukça az kullanıldığı, bilmeceye ise hiç yer verilmediği görülmüştür. Tabloda müzik kategorisinde birada verilmiş olan çalışmalardan ezgi, şarkı ve müziğin de ETSBÖ çalışmaları içerisinde sadece 1'er defa kullanıldığı anlaşılmış ve bu alanlarda boşluk olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada Türkiye'de ETSBÖ çalışmaları kullanılan yöntem ve model/desen bakımından incelenmiş olup araştırmacıların vermiş olduğu bilgiler değişiklik yapılmadan kategorize edilmiştir. Analizler sonucunda en fazla nitel araştırma yönteminin, en az ise karma yöntemin tercih edildiği görülmektedir. Bu durumun nedeni nitel araştırmaların doğasına uygun olarak daha derinlemesine bilgiler elde edilmesi ile son yıllarda öneminin artması olarak açıklanabilir. Çalışmalar kullanılan model/desene göre incelendiğinde nitel araştırmalarda en fazla doküman inceleme modelinin (%27) tercih edildiği görülmektedir. Yıldırım ve Şimşek (2018) nitel araştırmalarda, araştırma deseniyle ilgili yapılan hatalara sık rastlanıldığını ortaya koymuşlardır. Nitekim doküman incelemesi nitel araştırmaların veri toplama yöntemleri arasında yer almaktadır ve genellikle araştırmacıların araştırma model/desenini belirtirken bu konuya dikkat etmedikleri anlaşılmaktadır.

Araştırmada ulaşılan sonuçlardan birisi de örneklem olarak çoğunlukla öğrencilerin tercih edilmesidir. Çalışmaların %47'si öğrencilerle yapılmış olup bu durum ETSBÖ açısından olumlu olarak görülse de öğrencilerin kolay ulaşılabilir örneklem olarak seçilmesini de düşündürmektedir. Dilek, Baysan ve Öztürk (2018), Kuş ve Yakar (2017), Öner ve Öner (2016) de çalışmalarında örneklem türü olarak çoğunlukla öğrencilerle çalışmalar yapıldığını ortaya koymuşlardır. ETSBÖ çalışmaları incelendiğinde birden fazla örneklemi tercih eden çalışmaların sayısının az olduğu ve genel olarak çalışmalarda örneklem çeşitliliğine gidilmediği kolay ulaşılabilir örneklem tercih edildiği dikkat çekici bir diğer sonuç olarak görülmektedir.

ETSBÖ çalışmaları veri toplama araçlarına göre incelendiğinde en fazla dokümanların veri toplama yöntemi olarak tercih edildiği ve birden fazla veri toplama aracının olduğu çalışmalarda görüşme formunun yoğun olarak kullanıldığı dikkat çekmektedir. Buna bağlı olarak çalışmaların analizinde de nitel analiz yöntemlerinin kullanımının diğer analiz yöntemlerine göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de sosyal bilgiler ve edebiyat ilişkisini konu alan Türkçe çalışmalar analiz edilmiş ve bir bibliyografyası oluşturulmaya çalışılmıştır. Analiz sonuçlardan elde edilen bulgular ışığında ETSBÖ çalışmalarının birbirine yakın olduğu, çoğu zaman aynı yöntem, teknik ve analizlerin kullanılarak benzer araştırmalar yapıldığı görülmüştür. Bu alanda özellikle çok az kullanılan ya da hiç tercih edilmeyen edebi ürünlerin kullanılarak yeni araştırmalar yapılmasının, sosyal bilgiler öğretimine oldukça katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ETSBÖ konusuna doktora tezlerinde daha fazla yer verilmesi ve karma yöntem kullanılarak araştırmalar ortaya koyulması, konunun farklı bakış açıları ile ele alınmasında aynı zamanda alanın zenginleştirilmesinde faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında yapılan çalışmalar incelendiğinde yöntem bölümünde oldukça karmaşık ifadeler kullanıldığı ve özellikle tercih edilen model/desenin net bir şekilde ifade edilemediği görülmüştür. Yapılacak olan çalışmalarda yöntem bölümüne daha fazla önem verilmesinin çalışmaları nitelikli bir yapıya kavuşturacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Açık, Ü. (2014). *6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Çocuk Edebiyatı Ürünlerin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Akkuş, Z. (2006). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Destanların Kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 31-48.

- Altun, A. (2014). Medya Okur Yazarlığı Eğitimine Yönelik Türkçe Yayınlar: Bir Bibliyografya Denemesi. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBIAD)*, 4 (9), 5-15.
- Beldağ, A. ve Aktaş, E. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Eser Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 953-981.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, A. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 20. Baskı, Ankara: Pegem Akademi
- Çelik, A. (2011). *6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında (MEB) Yer Alan İpek Yolu'nda Türkler Ünitesinde Atasözleri ve Deyimlerin Kullanılması*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, A. (2016). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin Kullanımı*. (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, A. ve Çetin, T. (2019). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin Kullanımı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3), 2336-2359.
- Çencen, N. (2016). Divanü Lügati't- Türk'te Yer Alan Türk Halk Kültürü Öğelerinin İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programlarında İşleniş. *Turkish History Education Journal*, 5(1), 226-240.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, 6. Baskı, Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çeri, B. (2006). Türkiye Üniversitelerinde Yeni Türk Edebiyatı Alanında Yapılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Konularına Göre Sınıflandırılmış Bibliyografyası. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 4(7), 603-704.
- Değirmenci Toraman, K. (2018). *Sözlü ve Yazılı Edebi Ürünlerin Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Demir, S. B. ve Akengin, H. (2014). *Hikâyelerle Sosyal Bilgiler Öğretimi* 3. Baskı, Ankara: Pegem Akademi
- Dilek, A., Baysan, S. ve Öztürk, A. A. (2018). Türkiye'de Sosyal Bilgiler Eğitimi Üzerine Yapılan Yüksek Lisans Tezleri: Bir İçerik Analizi Çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(2), 581-602.
- Dolmaz, M. (2018). Kitap İnceleme: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 2(2), 1-8.
- Erdem, R. (2010). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Biyografi Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Geçit, Y. ve Kartal, A. (2010). Türkiye'deki Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırma Konuları Üzerine Bir İnceleme. *International Conference on New Trend in Education and Their Implications*, 11-13, Antalya.
- Gevenç, S. (2014). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Fıkraların Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Gülüm, K. ve Ulusoy, K. (2008). Sosyal Bilgiler Dersinde Göç Konusunun İşlenişinde Halk Türkülerinin Kullanılması (Örnek Bir Çalışma). *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 7(26), 112-127.
- Harmanş, T. (2017). *4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Dürüstlük Değerini Kazandırma Edebi Ürünlerin Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- İlhan, G. O. (2016). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Romanların Kullanımı*. (Doktora Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kan, Ç. (2006). Etkili Sosyal Bilgiler Öğretimi Arayışı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 537-544.
- Kapan, A. (2019). *6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Önerilen Edebi Ürünlerin Öğrenme Alanlarında Yer Alan Değerler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Karasar, N. (1991). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. S: 183.
- Kaya, R. ve Akkuş, Z. (2019). Sosyal Bilgiler ve Edebiyat, İsmail Hakkı Demircioğlu, Selahattin Kaymacı ve Ebru Demircioğlu (Ed.), *Türkiye'de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı* (s. 191-230), Ankara: Pegem Akademi.

- Kaymakcı, S. (2013). Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Sözlü ve Yazılı Edebî Türlerin Kullanım Durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 230-255.
- Koçak, A. (2004). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Osmanlı Devleti'nin XIX. Ve XX. Yüzyıllarının Öğretiminde Hatıra ve Hikayelerin Kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kolcu, N. (2016). *Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilecek Tarihsel İçerikli Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Çeşitli Kavramlar Açısından Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Kurt, S. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Çizgi Roman Kullanımına İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Kuş, Z. ve Yakar, H. (2017). Türkiye'de Demokrasi Eğitimi Alanında Yapılan Araştırmalarda Eğilim: Bir İçerik Analizi Çalışması. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(3), 486-513
- McGowan, T., ve Guzzetti, B. (2004). Edebiyat Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi. (Çev. A. Doğanay). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11), 35-44.
- Mertol, H. (2009). *Sosyal Bilgiler Derslerinde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Yararlanma (Mustafa Ruhi Şirin Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Osmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 Ve 7. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Oğuz Haçat, S. ve Demir, F. B. (2018). Sosyal Bilgiler Eğitimi Üzerine Yapılan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi (2002-2018). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 948-973.
- Oruç, Ş. (2015). Seçilmiş Sosyal Bilgiler Öğretimi Bibliyografyası, Mustafa Safran (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, 4. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Oruç, Ş. ve Erdem, R. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Biyografi Kullanımının Öğrencinin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumlarına Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 215-229.
- Oruç, Ş. ve Ulusoy, K. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretimi Alanında Yapılan Tez Çalışmaları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 121-132.
- Öner, G. ve Öner, D. (2017). Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafya Konuları Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir Analiz ve Bibliyografya Çalışması. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 34(2), 13-34.
- Özer, H. (2016). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünlerin Kullanımı ve Değer Aktarımındaki Katkılarına Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yazılı Edebiyat Ürünlerini Ders Aracı Olarak Kullanmanın Duyuşsal Davranış Özelliklerini Kazanmaya Etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 173-182.
- Öztürk, C., Coşkun Keskin, S. ve Otluoğlu, R. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller*, 5. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Sidekli, S. ve Coşkun, İ. (2014). Türkü: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Bir Yaklaşım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 23-32.
- Sömen, T. (2021). Using Literary Marerials İn Teaching Social Studies. *International Online Journal of Educarion and Teaching (IOJET)*, 8(1), 61-75.
- Şimşek, A. (2006). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Tarihsel Hikâyeye Yönelik Öğrenci Görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 187-202.
- Şimşek, A. (2015). Sosyal Bilgiler Derslerinde Bir Öğretim Materyali Olarak Edebî Ürünler. Mustafa Safran (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (389-412), 4.Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Şentürk, M. (2020). *Sosyal Bilgiler Dersinde Eğitici Çizgi Roman ve Eğitici Çizgi Film Kullanımının Öğrencilerin Tutum, Motivasyon ve Akademik Başarılarına Etkileri*. (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Tarhan M. ve Kılıç F. (2017). Sosyal Bilgiler Eğitiminde Girişimcilik Becerisinin Kazandırılmasına Yönelik Kullanılabilecek Kaynaklar Bibliyografyası. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (4), 1974-1993.
- Tarman, B., Güven, C. ve Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi ve Alana Katkıları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 391-410.
- Tekgöz, M. (2005). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Edebiyat Temelli Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Kalıcılığa Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Türk Dil Kurumu [TDK] (2020). *Güncel Türkçe Sözlük*
- Ünlü, E. (2015). *1997’den Günümüze Sosyal Bilgiler Alanındaki Kitap, Makale ve Bildiriler Bibliyografyası*. (Yüksek Lisans Tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Ünlü, İ. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders Materyali Olarak Edebi Ürün Kullanımına Yönelik Görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 7(22), 120-136.
- Varışoğlu, B., Şahin, A. ve Göktaş, Y. (2013). Türkçe Eğitimi Araştırmalarında Eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.
- Yapıcı, H. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretimi Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi. *Uluslararası Tür Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 346-364
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğittir, S. ve Er, H. (2013). Sosyal Bilgilerde Değer Eğitiminde Biyografi Kullanımı. *Milli Eğitim Dergisi* 200, 200-219.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

The purpose of this research is; To create a bibliography by analyzing Turkish studies related to social studies course and literary product relationship in Turkey. When the literature is examined, it is seen that various bibliography studies are included in the field of social studies education. However, there was no bibliography study on social studies and literature. In this study "How is the distribution of thesis, articles, books/book chapters and paper studies written in Turkish under the name of literature-based social studies teaching in Turkey according to the type of publication, year of publication, literary type used in studies, research method-model/pattern, sample type, data collection tools and data analysis method?" the answer to the question has been sought and it is aimed to create alphabetical bibliography on a yearly basis according to the type of publication of the studies on the related topic.

Methodology

The model/pattern of this study, which is used qualitative research method by its structure, is a documentary scanning. Master's thesis, doctoral thesis, article, book/book section and USBES (International Symposium on Social Studies Education) papers on social studies and literature relationship are the samples of the research.

While collecting the data in the research, first of all, databases such as YÖK Tez, Google Akademik, Dergipark were scanned and the master's thesis, doctoral dissertations, articles, book/book departments published in Turkish were reached. For USBES paper studies, the official sites of the university where the symposium was held since 2012 and the abstract books of the papers were reached from www.sbeb.parantezteknoloji.com address and scans were made within the framework of the research subject. Document review method was used in the collection of data. A control chart was developed within the scope of the research.

Content analysis was used to analyze the studies obtained within the scope of the research. Codings were made in accordance with the sub-themes of the research and the frequency and percentage distributions of the data obtained were calculated and made into tables. While the bibliography of LBSST studies was created in Turkey, which constituted the main purpose of his study, the studies were divided according to the type of publication (thesis, article, book/book section, paper) and sorted alphabetically on a yearly basis.

Findings

A total of 221 studies have been reached. According to the results of the analysis, 82 articles, 74 master's thesis, 28 papers, 25 book/book chapters, 12 doctoral dissertations were made. LBSST studies in Turkey were carried out between 2000-2020. When the studies are evaluated by year, it is seen that the most studies were carried out in 2017 and the least studies were carried out in 2000, 2001, 2003, 2005 and 2007. 22 literary product types were used in the studies and the most story literary products were preferred. When the method and model/pattern distribution of the studies are examined, it is understood that more qualitative researches are carried out. Document analysis model/pattern has been preferred the most among qualitative researches.

It is understood that two different features stand out in the distribution of their work by sample type. In studies using "single sample", the most students were used as sample types. At least, it is seen that the guidebook preferred as the sample type. In the studies using the "binary sampling" group, it is understood that the most teacher-student and least teacher-teacher candidate sample types are preferred.

When LBSST studies were examined in the size of the data collection tool, the most documents, interview forms, success tests and surveys were used. In studies using two different data collection means, it is understood that the most attitude scale-success tests are preferred. Studies were examined according to the analysis method used and it was observed that qualitative analysis methods and predictive analysis methods (ANOVA, correlation, non-parametric, MANOVA) were used at most.

Conclusion and Discussion

In this study, 221 studies were reached and analyzed as a result of the searches. According to the analysis, it was determined that there are fewer doctoral dissertations within the scope of the research. The reason for this can be said that although the field of social studies education is not very old, doctoral programs have just started to become widespread.

Although there were fluctuations in the distribution of the studies by years, it was observed that the studies generally started to increase in 2013 and were conducted mostly in 2017. It is thought that the publication of the social studies course draft curriculum in 2017, the change of the curriculum in 2018, academic incentive applications and academic performance evaluations have been effective in the increase of the studies in recent years.

When the studies are evaluated according to the literary product used, it is seen that 22 different literary works are used and the story is the most preferred. As a result of the analysis, stories were used in 37 studies, but the storytelling method was used in 17 studies. In the studies that directly use literary products in social studies teaching, it was seen that the literary works of epic, politics, Hacivat and Karagöz, jokes, historical stories, humor, memoirs, letters, theater, performing arts were used very little, and no riddles were included. From the studies given in the category of music in the table, it was understood that the melody, song and music were used only once in LBSST studies and it was determined that there was a gap in these areas.

As a result of the analysis, it is seen that the qualitative research method is preferred the most and the mixed method is the least preferred. The reason for this situation can be explained as the importance of qualitative research has increased in recent years with more in-depth information obtained in accordance with its nature. Accordingly, it was concluded that qualitative methods were used more in collecting and analyzing data.